

Cauza C-352/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

31 iulie 2020

Instanța de trimitere:

Kúria (Curtea Supremă, Ungaria)

Data deciziei de trimitere:

2 iulie 2020

Reclamantă-recurentă:

HOLD Alapkezelő Befektetési Alapkezelő Zrt.

Pârâtă-intimată:

Magyar Nemzeti Bank

Obiectul procedurii principale

Recurs formulat împotriva unei hotărâri a Tribunalului de Primă Instanță de respingere a unei acțiuni în anularea anumitor aprecieri formulate într-o decizie adoptată de Magyar Nemzeti Bank, în calitate de autoritate de supraveghere.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Organisme de plasament colectiv în valori mobiliare – Politica și practicile de remunerare – Dividende distribuite unor membri ai consiliului de administrație, gestionari de portofoliu și directori de investiții care au în același timp calitatea de salariați și de acționari ai acestor organisme – Dividende susceptibile să reprezinte o incitare la asumarea unor riscuri pretins incompatibile cu profilul de risc al fondurilor de administrare gestionate (în calitate de administrator de fonduri) de către organismul de plasament și cu interesele investitorilor.

Temei juridic: articolul 267 TFUE.

Întrebările preliminare

Dividendele distribuite [membrilor personalului de conducere în cauză] intră sub incidența politicilor de remunerare a administratorilor fondurilor de investiții

- a) în mod direct, ca urmare a calității lor de deținători de acțiuni privilegiate cu drept preferențial la dividende în cadrul societății administratoare de fonduri de investiții și
- b) prin intermediul unor societăți comerciale pe acțiuni unipersonale deținute de [membrii personalului de conducere în cauză] care dețin acțiuni privilegiate cu drept preferențial la dividende în cadrul respectivei societăți administratoare de fonduri?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

- Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO 2009, L 302, p. 32), articolul 14, articolul 14a și articolul 14b.
- Articolul 14 privește normele de conduită pe care statele membre trebuie să le elaboreze și pe care societățile de administrare autorizate în respectivul stat membru trebuie să le respecte în permanență. Statele membre trebuie să se asigure că societățile de administrare respectă obligațiile prevăzute de aceste norme. Articolul 14a definește obiectul politicilor și practicilor de remunerare elaborate de societățile de administrare. Articolul 14b enumeră principiile pe care trebuie să le respecte societățile de administrare la stabilirea politicilor lor de remunerare.
- Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO 2011, L 174, p. 1), considerentul (28), articolul 13 alineatul (1) și Anexa II punctele 1 și 2.
- Aceste dispoziții definesc principiile care trebuie să reglementeze politicile de remunerare elaborate și puse în aplicare de administratorii fondurilor de investiții alternative. Enumerarea principiilor coincide, în mare măsură, cu enumerarea cuprinsă la articolul 14b din Directiva 2009/65.
- Regulamentul delegat (UE) 2017/565 al Comisiei din 25 aprilie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele organizatorice și condițiile de funcționare aplicabile firmelor de investiții și termenii definiți în sensul directivei menționate [(JO 2017, L 87, p. 1)], articolul 2 punctul 5.

- Dispoziția menționată definește noțiunea „remunerație” în sensul acestui regulament.
- Punctul II.5 din orientările emise de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei (JO 2010, L 331, p. 84).
- Dispoziția menționată definește de asemenea noțiunea de „remunerație”.

Dispozițiile de drept național invocate

- A kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény (Legea nr. XVI din 2014 privind modalitățile de plasament colectiv și administratorii acestora și de modificare a anumitor legi în domeniul financiar; denumită în continuare „Legea nr. XVI din 2014”), articolul 33 și anexa 13.
- Dispozițiile menționate reglementează principiile pe care trebuie să le respecte administratorii fondurilor de investiții la stabilirea și punerea în aplicare a politicii lor de remunerare totală. Enumerarea cuprinsă în anexa 13 coincide, în mare măsură, cu enumerarea cuprinsă la articolul 14b din Directiva 2009/65 și în Anexa II la Directiva 2011/61. În ceea ce privește anexa 13, instanța de trimitere citează separat dispozițiile care erau în vigoare înainte de 18 martie 2016 și cele în vigoare începând cu această dată.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Legea nr. V din 2013 privind aprobarea Codului civil, denumită în continuare „Codul civil”), articolele 3:230, 3:231 și 3:253.
- Dispozițiile menționate se referă la acțiunile privilegiate, acțiunile privilegiate cu drept preferențial la dividende și egalitatea acționarilor.
- Recomandarea MNB 3/2017 (II.9) privind punerea în aplicare a politicii de remunerare, punctul 11.
- Această dispoziție reglementează condițiile care trebuie îndeplinite la definirea politicii de remunerare în cazul în care angajații instituțiilor vizate de această politică dețin de asemenea o participație majoritară în instituția respectivă sau în una dintre filialele sale.
- Recomandarea MNB 4/2018 (I. 16.) privind politica de remunerare aplicată de administratorii fondurilor de investiții alternative, punctul 8.

- În conformitate cu această dispoziție, normele prevăzute în recomandare se aplică dividendelor sau plăților care au caracterul unui dividend plătite titularului instituției administratoare de fonduri de investiții alternative atunci când o astfel de plată conduce, în practică, la o eludare a normelor relevante în materie de remunerare.

Prezentare succintă a situației de fapt și a acțiunii principale

- 1 Reclamanta din litigiul principal, Hold Alapkezelő Befektetési Alapkezelő Zrt. (denumită în continuare „administrator de fonduri”), este o societate care administrează fonduri de investiții alternative și forme de plasament colectiv în valori mobiliare. Această societate desfășoară o activitate economică regulată în temeiul unei autorizații eliberate de Magyar Nemzeti Bank (Banca Națională a Ungariei; denumită în continuare „MNB”), pârâtă în litigiul principal.
- 2 Începând de la 20 martie 2014 și, ulterior, din 19 iulie 2017, administratorul de fonduri a elaborat o politică de remunerare aplicabilă anumitor categorii ale personalului său.
- 3 Din această categorie de angajați fac parte patru membri ai personalului de conducere de nivel superior (denumiți în continuare „membri ai personalului de conducere în cauză”), dintre care primul este directorul general (membru al consiliului de administrație), al doilea este administrator de portofoliu, al treilea este director de investiții (membru al consiliului de administrație) și al patrulea este de asemenea administrator de portofoliu (membru al consiliului de administrație). Toți se află într-un raport de muncă cu administratorul de fonduri.
- 4 Membrii personalului de conducere în cauză au legături cu administratorul de fonduri nu numai prin intermediul raportului lor de muncă, ci și pentru că au calitatea de acționari ai acestuia. Această participare este atât directă, cât și indirectă. Pe de o parte, administratorul de portofoliu, directorul de investiții (membru al consiliului de administrație) și administratorul de portofoliu (membru al consiliului de administrație) dețin, în mod direct, acțiuni privilegiate cu drept preferențial la dividende în cadrul societății administratoare de fonduri în cauză. Pe de altă parte, administratorul de portofoliu (membru al consiliului de administrație) și directorul general (membru al consiliului de administrație) sunt asociații unici ai societăților pe acțiuni care își desfășoară activitatea în mediu închis, nefiind cotate la bursă, care dețin acțiuni privilegiate cu drept preferențial la dividende în cadrul societății administratoare de fonduri în cauză.
- 5 Administratorul de fonduri a distribuit anual dividende din activitatea economică desfășurată, după impozitare, pentru exercițiile financiare 2015-2018 în favoarea membrilor personalului de conducere în cauză și a societăților unipersonale menționate anterior.
- 6 Începând cu 1 ianuarie 2016, MNB, în calitate de autoritate de supraveghere, a supus administratorul de fonduri unei inspecții. În urma acestei inspecții, MNB a

adoptat o decizie la 11 aprilie 2019 (denumită în continuare „decizia adoptată de MNB”) prin care a obligat administratorul de fonduri, în cadrul activității sale, în mod progresiv, dar în termen de 90 de zile de la data primirii deciziei, să depună eforturile necesare astfel încât definirea politicii și a practicilor sale în materie de remunerare să fie conforme cu dispozițiile normative. MNB a adoptat, de asemenea, alte măsuri și a aplicat o sancțiune administratorului de fonduri în cadrul activității sale de supraveghere.

- 7 Administratorul de fonduri a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva deciziei adoptate de MNB. În acțiunea formulată, acesta a solicitat declararea nulității anumitor aprecieri cuprinse în această decizie și obligarea MNB la inițierea unei noi proceduri.
- 8 Instanța de prim grad de jurisdicție a respins acțiunea administratorului de fonduri. Administratorul de fonduri a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere, care a sesizat Curtea cu o cerere de decizie preliminară.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 9 Potrivit MNB, dividendul plătit în mod direct sau indirect de administratorul de fonduri către membrii personalului de conducere în cauză ar fi putut conduce la situația în care acești membri ar fi avut interes ca administratorul de fonduri să obțină beneficii pe termen scurt și că, în acest scop, și-ar fi asumat riscuri incompatibile cu profilul de risc al fondurilor administrate de acesta, cu normele de administrare ale administratorului de fonduri și cu interesele participanților. MNB consideră că, prin distribuirea dividendului, administratorul de fonduri a eludat normele privind amânarea plății remunerației pentru performanță și a încălcat dispozițiile Legii XVI din 2014.
- 10 Având în vedere considerațiile de mai sus, MNB a considerat irelevant faptul că administratorul de fonduri dispune de un volum de fonduri proprii superior celui impus de lege, că membrii personalului de conducere în cauză și-au obținut acțiunile înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. XVI din 2014 și că acești membri, în calitate de proprietari ai Administratorului de fonduri, ar avea interes ca Administratorul de fonduri să obțină rezultate bune și pe termen lung. Potrivit MNB, atât Codul civil, cât și Legea nr. XVI din 2014 se aplică în cazul distribuirii dividendelor și, la rândul său, decizia adoptată de MNB este de asemenea conformă cu Recomandarea 2009/384/CE a Comisiei din 30 aprilie 2009 privind politicile de remunerare în sectorul serviciilor financiare (JO 2009, L 120, p. 22).
- 11 Administratorul de fonduri susține că decizia adoptată de MNB este, în primul rând, nelegală întrucât dividendul distribuit membrilor personalului de conducere în cauză nu este considerat o „remunerație variabilă” și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al politicii de remunerare. Acesta consideră că, în sensul instrumentelor juridice ale Uniunii și al dispozițiilor naționale menționate anterior, prin „remunerație variabilă” trebuie să se înțeleagă sumele plătite angajatului pentru activitatea profesională desfășurată de acesta conform unor criterii de

performanță. În schimb, membrii personalului de conducere în cauză au încasat dividendul în calitate de acționari și indiferent de performanța acestora în cadrul raportului de muncă. În opinia administratorului de fonduri, decizia adoptată de MNB este de asemenea discriminatorie, întrucât încalcă dispozițiile Codului civil referitoare la egalitatea acționarilor. De asemenea, acesta califică drept nelegală împrejurarea potrivit căreia decizia adoptată de MNB a inclus societățile unipersonale ale membrilor personalului de conducere în cauză în cadrul politicii de remunerare, în pofida faptului că aceste societăți pe acțiuni sunt persoane juridice independente de proprietarii lor. Conform informațiilor din bilanț, nu există o legătură între dividendul distribuit acestor societăți pe acțiuni și dividendul distribuit ulterior de aceste societăți membrilor personalului de conducere în cauză. De asemenea, administratorul de fonduri califică drept supoziție pur subiectivă teza potrivit căreia dividendul distribuit membrilor personalului de conducere în cauză ar putea reprezenta un stimulent pentru obținerea de beneficii pe termen scurt.

- 12 Potrivit Tribunalului de Primă Instanță, deși este adevărat că dividendul nu este distribuit în mod formal pentru exercitarea activității profesionale și în funcție de performanță, trebuie considerat o remunerație având în vedere efectul său real. Acesta consideră că este vorba despre un canal de plată alternativ care poate, în mod cert, să reprezinte un stimulent pentru ca membrii personalului de conducere în cauză să depună eforturi pentru a obține beneficii pe termen scurt, pentru a-și asuma riscuri contrare intereselor investitorilor și pentru a eluda principiile politicii de remunerare.
- 13 În plus, în cadrul societății administratoare de fonduri nu exista un echilibru între remunerația fixă a membrilor personalului de conducere în cauză și dividendul distribuit acestora. Astfel, în timp ce quantumul remunerației fixe era de câteva milioane de forinți pe an, valoarea dividendelor se ridica la sute de milioane de forinți. Din acest motiv, plata a cel puțin 40 % din dividende ar fi trebuit amânată pe o perioadă de cel puțin trei ani, în conformitate cu ciclul de viață al fondurilor de investiții administrate și cu amortizarea participațiilor la fondurile de investiții.
- 14 În ceea ce privește dividendele distribuite societăților pe acțiuni unipersonale, Tribunalul de Primă Instanță a considerat că și acestea au reprezentat un avantaj economic pentru membrii personalului de conducere în cauză. Acesta este motivul pentru care modul în care acești membri ai personalului de conducere decid ulterior să distribuie dividende prin intermediul societăților pe acțiuni unipersonale nu aduce atingere faptului că și considerațiile de mai sus se aplică acestor dividende.
- 15 În recursul său, administratorul de fonduri a afirmat că, în mod eronat, Tribunalul de Primă Instanță i-a aplicat dispoziții normative care, în realitate, au ca obiect fondurile de investiții. Acesta susține că dividendul nu face parte din tipurile de remunerație variabilă, întrucât dreptul de a-l primi este independent de performanța profesională a membrilor personalului de conducere în cauză. Potrivit administratorului de fonduri, nici în cadrul procedurii desfășurate de MNB, nici în

cadrul procedurii inițiate în fața Tribunalului de Primă Instanță nu s-a făcut dovada că au fost încălcate principiile politicii de remunerare. Administratorul de fonduri contestă și faptul că distribuția dividendelor are un conținut suplimentar, pe lângă drepturile asociate deținerii de acțiuni, prin care se urmărește remunerarea muncii membrilor personalului de conducere în cauză.

- 16 MNB solicită confirmarea hotărârii primei instanțe. Aceasta subliniază că dividendul distribuit de administratorul de fonduri poate intra, în mod excepțional, în sfera de aplicare a remunerației.

Prezentare succintă a motivării cererii de decizie preliminară

- 17 Instanța de trimitere trebuie să stabilească dacă dividendele primite în mod direct de membrii personalului de conducere în cauză și în mod indirect, prin intermediul societăților pe acțiuni pe care le dețin, intră în domeniul de aplicare al politicii de remunerare.
- 18 Membrii personalului de conducere în cauză nu sunt doar salariați ai administratorului de fonduri, ci sunt și proprietarii acestuia. Aceasta este o împrejurare importantă în sensul practicii de remunerare, întrucât membrii personalului de conducere în cauză, în calitate de acționari, pot lua decizii care determină rezultatele economice ale administratorului de fonduri și, prin urmare, distribuția subsecventă a dividendelor pentru acțiuni, dar, în același timp, membrii personalului de conducere în cauză, în calitate de salariați ai administratorului de fonduri, participă la elaborarea și monitorizarea politicii de remunerare a administratorului de fonduri, întrucât răspund de aceste domenii. Având în vedere acest statut juridic „dual” al membrilor personalului de conducere în cauză, se pune problema dacă, în scopul aplicării principiilor politicii de remunerare, trebuie examinate sumele obținute de membrii respectivi pentru raportul lor de muncă și cele percepute atât direct, cât și indirect ca urmare a calității lor de acționari.
- 19 La stabilirea legislației în domeniul politicii de remunerare, s-a ținut seama în special de avantajele economice care decurg din raportul de muncă al lucrătorilor. Considerentul (28) din Directiva 2011/61 menționează că dispozițiile referitoare la remunerare ar trebui să nu aducă atingere, printre altele, legislației aplicabile privind drepturile și participarea acționarilor. Comisia a considerat că este necesar să definească noțiunea „remunerație” în Regulamentul său delegat 2017/565 [a se vedea considerentul (40)].
- 20 În ceea ce privește dreptul maghiar, Legea nr. XVI din 2014 nu definește noțiunea „remunerație” și, la rândul său, a javadalmazási politikának a hitelintézet és a befektetési vállalkozás mérete, tevékenységének jellege, köre és jogi formájából eredő sajátossága figyelembevételével történő alkalmazásáról szóló 131/2011. (VII. 18.) Korm. rendelet (Decretul guvernamental nr. 131/2011 din 18 iulie privind punerea în aplicare a politicii de remunerare în funcție de dimensiunea, de natura și de conținutul activităților și de particularitățile legate de forma juridică a

instituțiilor de credit și a societăților de servicii de investiții) nu se aplică Administratorului de fonduri.

- 21 Definițiile cuprinse în Regulamentul delegat 2017/565 și în orientările emise de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe nu sunt suficient de clare pentru a stabili dacă dividendul plătit direct sau indirect membrilor personalului de conducere în cauză, nu în temeiul raportului de muncă, ci în temeiul raportului de proprietate pe care îl au cu administratorul de fonduri, trebuie considerat un avantaj economic supus politicii de remunerare.
- 22 Întrucât anexa 13 la Legea XVI din 2014 este conformă cu Directiva 2009/65 și cu Directiva 2011/61, instanța de trimitere consideră că, în cadrul litigiului cu care este sesizată, este necesară interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii menționate în decizia de trimitere.